

Nowohucki Biuletyn Solidarności

Nr 29/1393

10 sierpnia 2016 r.

Kraków

Porozumienia sierpniowe

W tym miesiącu mija **36. rocznica wybuchu strajków sierpniowych, które w konsekwencji doprowadziły do podpisania tzw. Porozumień Sierpniowych**. W sumie były to cztery porozumienia zawarte przez rząd PRL z komitetami strajkowymi powstałymi w 1980. Prócz najbardziej znanego porozumienia zawartego w stoczni w Gdańsku (ze strony strajkujących porozumienie podpisywał Lech Wałęsa) podobne porozumienia zawarto w stoczni szczecińskiej, kopalni węgla kamiennego w Jastrzębiu-Zdroju oraz w hucie Katowice.

Pierwsze protesty załóg rozpoczęły się już w lipcu 1980 (m.in. w WSK PZL-Mielec, Zakładach Metalurgicznych POMET w Poznaniu i Przedsiębiorstwie Transbud w Tarnobrzegu), a ich powodem były podwyżki cen mięsa i wędlin wprowadzone przez ówczesną ekipę rządzącą. Oprócz żądań ekonomicznych pojawiały się i inne: np. żądano nowych wyborów do oficjalnych związków zawodowych.

W pierwszym miesiącu, w lipcu 1980, strajkowało już ok. 80 tys. osób w 177 zakładach pracy. W połowie kolejnego miesiąca zaczęły się pierwsze strajki na Wybrzeżu.

Strajk w Stoczni Gdańskiej rozpoczął się w dniu 14 sierpnia 1980 r. Organizowali go działacze Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża - opozycyjnej organizacji powstałej w 1978 r. Jednym z założycieli WZZ był członek KSS "KOR" Bogdan Borusewicz, do współzałożycieli należeli też Lech Wałęsa, Andrzej Gwiazda, Anna Walentynowicz i Krzysztof Wyszkowski.

Bezpośrednim powodem strajku okupacyjnego w gdańskiej stoczni było wyrzucenie z pracy Anny Walentynowicz za jej działalność opozycyjną. Strajkujący upominali się o przywrócenie do pracy jej oraz Lecha Wałęsy, zwolnionego w 1976 roku. Do tych postulatów dodano następne. Zażądano między innymi wzniesienia pomnika stoczniovców zabitych w grudniu 1970 roku, a także zagwarantowania bezpieczeństwa dla strajkujących oraz oczywiście podwyżki płac. Ostatecznie lista objęła 21 postulatów.

Czy wiesz, że...?

W sierpniu 2003 oryginalny zapis 21 Postulatów Gdańskich z sierpnia 1980 wraz z założoną w Ośrodku KARTA w Warszawie kolekcją archiwalną „Narodziny Solidarności - masowego ruchu społecznego” (są to oryginalne materiały z okresu sierpień 1980 - grudzień 1981) zostały wpisane na listę UNESCO najważniejszych zbiorów archiwalnych istniejących na świecie, w programie „Pamięć Świata”.

Na Światowej Liście Programu "Pamięć Świata" znajduje się czternaście obiektów dziedzictwa dokumentacyjnego zgłoszonych przez Polskę, w tym autograf dzieła Mikołaja Kopernika *De revolutionibus*, przechowywany przez Bibliotekę Jagiellońską w Krakowie oraz rękopisy utworów Fryderyka Chopina.

Region Małopolski NSZZ „Solidarność” uprzejmie zaprasza na uroczystą mszę św. w 36. rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych, która zostanie odprawiona w dniu 31 sierpnia (środa) o godz. 17:30 w Katedrze Wawelskiej, w intencji „Solidarności” i członków Związku.

Posiedzenie Zespołu Roboczego

W dniu 2 sierpnia 2016 r. odbyło się kolejne spotkanie administracyjno-związkowego Zespołu Roboczego. W trakcie posiedzenia, kontynuując rozmowy na temat szczegółowych zasad tworzenia i finansowania Programu Ubezpieczeniowego Opieka Medyczna, Strony dokonały uzgodnień w przedmiotowym zakresie. Szczegóły programu, po wyjaśnieniu niektórych wątpliwości, podamy w jednym z najbliższych biuletynów.

Ponadto strona pracodawcy poinformowała, iż źródłem finansowania tzw. „Ligi Mistrzów”, wprowadzonej na Zakładzie Walcownia Duża w Dąbrowie Górniczej jest dodatkowy fundusz motywacyjny. Zakład nie ponosi jednocześnie żadnych dodatkowych kosztów w tym zakresie. Poza tym przedstawiciele HR przekazali informacje dotyczące kształtowania się najniższej płacy w AMP w latach 2013-2016 oraz poinformowali, iż trwa analiza związkowej propozycji zmian do Regulaminu Pracy.

Jednocześnie, w związku z nie przyjęciem przez stronę związkową propozycji zmiany Regulaminu Pracy dotyczącej zwiększenia maksymalnej ilości godzin nadliczbowych, strona pracodawcy poinformowała (delikatnie szantażując), iż w przypadku pracowników, dla których praca w UDW mogłaby spowodować przekroczenie dopuszczalnego limitu godzin nadliczbowych, nie będą mogły być realizowane uzgodnienia Stron zawarte w ust.4. Porozumienie przedstawicieli ArcelorMittal Poland SA z Organizacjami Związkowymi Spółki w zakresie wzrostu płac w roku 2016. Ponadto przedstawiciele HR w dalszym ciągu oczekują na przedstawienie przez związki zawodowe stanowiska w zakresie propozycji pracodawcy dotyczących zmiany treści Załącznika nr 7 do ZUZP poprzez jego uzupełnienie o zapisy dotyczące dodatku mistrzowskiego. W odpowiedzi strona związkowa przekazała AMP SA swoje oficjalne stanowisko, które zamieszczamy w całości na kolejnej stronie biuletynu.

dokończenie na str.2

Z ostatniej chwili

Dojeżdżający do Dąbrowy otrzymają zaległe pieniądze

Pracownicy, którzy na czas remontu wielkiego pieca dojeżdżali do pracy do Dąbrowy Górniczej, mimo wielokrotnych interwencji ze strony związków zawodowych z oddziału krakowskiego, nie mieli jak dotąd zapłaconych „delegacji”. Jak się dowiedzieliśmy, dyrekcja Stalowni nie dopełniła na czas stosownych formalności. W dniu dzisiejszym, dzięki kolejnej interwencji i wyjaśnieniu całej sprawy, uzyskano zapewnienie, że pracownikom zostaną wypłacone należne im pieniądze. Za zaistniałą sytuację przepraszamy pracowników Stalowni, mimo że tak na prawdę winą nie leży po naszej stronie.

dokończenie ze str. 1 Posiedzenie Zespołu Roboczego

STANOWISKO z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Strona Związkowa Zespołu Roboczego żąda natychmiastowego i bezwarunkowego wycofania się Pracodawcy z poniższych rozwiązań wprowadzonych przez Spółkę jednostronnie, z naruszeniem przepisów zakładowych źródeł prawa pracy, jak i przepisów powszechnie obowiązujących:

1. Komunikatu Nr 9, wydanego przez Szefa Biura Kadr, Wynagrodzeń i Świadczeń Pana Macieja Oszuścika. Sporządzanie Indywidualnych Harmonogramów Czasu Pracy (IHCP), wg wytycznych zawartych w Komunikacie Nr 9, spowoduje złamanie wspólnie uzgodnionej i bardzo ważnej zasady zachowania dotychczasowego wynagrodzenia pracowników systemu zmianowego (czterobrygadowego).

2. Kontroli pracowników ArcelorMittal Poland S.A. w zakresie prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy poprzez firmę zewnętrzną Conperio. Za szczególnie naganny oraz niedopuszczalny uznajemy fakt zbierania i przetwarzania przez osoby (podmioty) nieuprawnione bardzo wrażliwych danych osobowych dotyczących stanu zdrowia pracowników ArcelorMittal Poland S.A., które w skrajnych przypadkach mogą być wykorzystane do dyskryminacji w zatrudnieniu tych pracowników ze względu na stan zdrowia.

3. Systemu motywacji pozapłacowej, realizowanej za pośrednictwem kart przedpłaconych.

4. „Ligi Mistrzów DWG”, wprowadzonej w Zakładzie Walcownia Duża w Dąbrowie Górniczej z dniem 1.03.2016 r.

Strona Związkowa Zespołu Roboczego oczekuje na pisemną informację od Pracodawcy o wycofaniu się z powyższych rozwiązań, wymienionych w punktach 1 – 4. i zamieszczenia jej w biuletynie „JEDYNKA”.

Mając na uwadze obecny bardzo niski poziom zatrudnienia, który stanowi główną przyczyną łamania przez Pracodawcę ArcelorMittal Poland S.A. przepisów polskiego prawa pracy, między innymi w zakresie: prawa pracowników do zdrowych i bezpiecznych warunków pracy, dopuszczalnych norm czasu pracy oraz prawa do odpoczynku po pracy i wypoczynku – domagamy się natychmiastowego uzupełniania wakatów, powstających po odejściach pracowników na emerytury, renty i z innych przyczyn, poprzez bezpośrednie zatrudnianie nowych pracowników w ArcelorMittal Poland S.A. na podstawie umów o pracę, z pominięciem pośredników oferujących tzw. elastyczne formy zatrudnienia (leasing pracowniczy).

Strona Związkowa oświadcza, że zrealizowanie powyższych postulatów stanowi warunek kontynuacji rozmów w sprawach będących obecnie przedmiotem negocjacji w ramach Zespołu Roboczego ds. ZUZP.

Po otrzymaniu powyższego stanowiska, strona pracodawcy poinformowała, iż termin kolejnego spotkania Zespołu Roboczego zostanie ustalony w odrębnym trybie.

Posiedzenie ZKK ZOK NSZZ „Solidarność” AMP SA

W dniu 3 sierpnia w Dąbrowie Górniczej odbyło się posiedzenie Zakładowej Komisji Koordynacyjnej ZOK NSZZ „Solidarność” ArcelorMittal Poland SA. W trakcie posiedzenia, oprócz przyjęcia protokołu z poprzedniego spotkania i omówienia posiedzeń Rady Nadzorczej AMP i Europejskiej Rady Zakładowej, zajęto się bieżącymi sprawami naszego związku.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej i Skarbnik ZOK omówili kwestie finansowe, zaś Zakładowy SIP przedstawił funkcjonowanie Społecznej Inspekcji Pracy w Grupie Kapitałowej ArcelorMittal Poland SA. W dalszej części posiedzenia Komisji zebrani zajęli się analizą aktualnie forsowanych przez pracodawcę rozwiązań dotyczących zmian zarówno w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy jak i Regulaminie Pracy AMP SA. Po analizie tych zmian i dyskusji zebrani przyjęli stanowisko nr 36/2016, które prezentujemy w dalszej części naszego biuletynu. Następnie omówiono skutki prawne i finansowe (dla pracowników) wynikające z nowych zasad ustalania Indywidualnych Harmonogramów Czasu Pracy (IHCP). W tej sprawie przyjęto stanowisko nr 37/2016 przesłane do władz Spółki (adresaci to Prezes Zarządu ArcelorMittal Poland SA, Dyrektor Generalny, Dyrektor Personalny oraz środki masowego przekazu w Polsce i pracownicy AMP SA). Na zakończenie posiedzenia zapoznano się z prezentacją programu ubezpieczeniowego „Opieka Medyczna” dla pracowników ArcelorMittal Poland SA. Program ten wejdzie w życie z początkiem przyszłego roku (luty 2017), zaś opiszemy go szczegółowo w jednym z najbliższych numerów naszego biuletynu.

Poniżej oba przyjęte na posiedzeniu stanowiska:

Stanowisko nr 36/2016 Zakładowej Komisji Koordynacyjnej ZOK NSZZ „Solidarność” ArcelorMittal Poland S.A.

Zakładowa Organizacja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność” ArcelorMittal Poland S.A. domaga się natychmiastowego uzupełniania wakatów, powstających po odejściach pracowników na emerytury, renty i z innych przyczyn, poprzez bezpośrednie zatrudnianie nowych pracowników w ArcelorMittal Poland S.A. na podstawie umów o pracę, z pominięciem pośredników oferujących tzw. elastyczne formy zatrudnienia (leasing pracowniczy). Kolejny raz przypominamy, że zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników ArcelorMittal Poland S.A. podstawową formą zatrudniania pracowników w ArcelorMittal Poland S.A. są umowy o pracę na czas nieokreślony. Mając na uwadze błąd jasnych i przejrzystych zasad (kryteriów) przechodzenia pracowników z zatrudnienia poprzez firmy zewnętrzne (interim) do zatrudnienia bezpośrednio w ArcelorMittal Poland S.A. oraz bardzo szkodliwe społecznie i wręcz patologiczne zdarzenia z tym związane – żądamy opracowania przez Pracodawcę i uzgodnienia ze Związkami Zawodowymi transparentnego programu (systemu) w tym zakresie.

Podkreślamy, że obecny bardzo niski poziom zatrudnienia stanowi główną przyczyną łamania przez Pracodawcę ArcelorMittal Poland S.A. przepisów polskiego prawa pracy, między innymi w zakresie:

Przyjmujemy zapisy na XXXIV Pielgrzymkę Ludzi Pracy na Jasną Górę

Pierwsza pielgrzymka solidarnego świata pracy z udziałem ks. Jerzego Popiełuszki odbyła się w 1983 roku. Znamy już termin tegorocznej 34. Pielgrzymki Ludzi Pracy na Jasną Górę, która rozpoczyna się w sobotę 17 września, a kończy w niedzielę 18 września.

Komisja Robotnicza Hutników jak co roku organizuje autokarowy wyjazd do Częstochowy. W związku z tym do 12 września przyjmujemy zapisy od osób, które chcą wziąć udział w tegorocznej pielgrzymce. Wyjazd w niedzielę 18 września br., powrót w tym samym dniu.

Zapisy i wpłaty (za przejazd w obie strony i ubezpieczenie NNW): 15 zł od członków Związku, 20 zł od pozostałych osób, przyjmowane są w siedzibie KRH tj. w budynku dawnego ZA, IV piętro, pokój 426, tel. 12 290-38-29. Uwaga, osoby spoza huty muszą zgłosić się po przepustkę do Biura Przepustek w biurowcu przy bramie nr 2.

dzy innymi w zakresie: prawa pracowników do zdrowych i bezpiecznych warunków pracy, dopuszczalnych norm czasu pracy oraz prawa do odpoczynku po pracy i wypoczynku. Aktualna katastrofalna sytuacja w sferze zatrudnienia jednoznacznie potwierdza, że w ArcelorMittal Poland S.A. i Spółkach Zależnych nie istnieje właściwa polityka zatrudnienia, a dotychczasowe działania w tej sferze były błędne i chaotyczne. Dlatego ponawiamy postulat nr 6 z naszego Stanowiska ws. wzrostu miesięcznych wynagrodzeń za pracę Pracowników ArcelorMittal Poland S.A. i Spółek, w których ArcelorMittal Poland S.A. posiada 100% udziałów/akcji w 2016 roku z dnia 09.11.2015 roku, mówiący o uzgodnieniu i wprowadzeniu w Grupie ArcelorMittal w Polsce perspektywicznej polityki płacowo – kadrowej na okres od 01.08.2016 roku do 31.12.2018 roku, z możliwością przedłużenia na lata następne.

Wnosimy o niezwłoczne przystąpienie do merytorycznych rozmów Przedstawicieli Strony Związkowej i Pracodawcy w celu znalezienia optymalnych rozwiązań w zakresie polityki płacowo – kadrowej oraz o pisemną odpowiedź na nasze niniejsze Stanowisko w terminie nie dłuższym niż 14 dni od jego doręczenia.

Stanowisko nr 37/2016 Zakładowej Komisji Koordynacyjnej ZOK NSZZ „Solidarność” ArcelorMittal Poland S.A.

Zakładowa Organizacja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność” ArcelorMittal Poland S.A. żąda niezwłocznego wycofania z praktyki kadrowej Komunikatu Nr 9, wydanego przez Szefa Biura Kadr, Wynagrodzeń i Świadczeń Pana Macieja Oszuścika oraz odstąpienia Pracodawcy ArcelorMittal Poland S.A. od sporządzania Indywidualnych Harmonogramów Czasu Pracy (IHCP) na okres rozliczeniowy obejmujący III kwartał 2016 r. (od miesiąca lipca 2016 r. dla równoważnego czasu pracy) i dla następnych okresów rozliczeniowych, wg wytycznych zawartych w Komunikacie Nr 9.

Sporządzanie Indywidualnych Harmonogramów Czasu Pracy (IHCP) w sposób, aby kontrolowana była tylko zgodność łącznego czasu pracy w okresie rozliczeniowym z normą czasu pracy dla okresu rozliczeniowego, spowoduje złamanie zasady zachowania dotychczasowego wynagrodzenia pracowników systemu zmianowego (czterobrygadowego), wspólnie uzgodnionej i zapisanej w „Porozumieniu przedstawicieli ArcelorMittal Poland S.A. z Organizacjami Związkowymi Spółki w zakresie wzrostu płac w roku 2016” z dnia 19.05.2016 r. i Komunikacie ze spotkania z Dyrektorem Generalnym z dnia 14.02.2014 r. oraz zapisów ust. 7, pkt 1 Załącznika Nr 2 „Zasady stosowania zmianowej organizacji pracy” do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników ArcelorMittal Poland S.A., wprowadzonych w życie z dniem 01.01.2016 roku.

Jako strona ww. Porozumień i Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników ArcelorMittal Poland S.A. protestujemy przeciwko łamaniu przez Stronę Pracodawcy wzajemnych uzgodnień i dokonywania jednostronnych interpretacji tych aktów prawnych. Kolejne bezprawne i nieodpowiedzialne działania Pracodawcy w zakresie sporządzania Indywidualnych Harmonogramów Czasu Pracy (IHCP) i rozliczania czasu pracy systemu zmianowego (czterobrygadowego) burzą z wielkim trudem osiągnięty spokój społeczny oraz mogą stać się przyczyną kolejnych niepokojów w naszym Zakładzie Pracy.

Wnosimy o pisemną odpowiedź na nasze niniejsze Stanowisko w terminie nie dłuższym niż 14 dni od jego doręczenia. Jednocześnie uprzedzamy, że w przypadku podtrzymania Komunikatu Nr 9 lub braku odpowiedzi w wyznaczonym terminie, podejmiemy wszelkie możliwe działania w obronie słuszných interesów i praw pracowników oraz porządku prawnego w ArcelorMittal Poland S.A.

Wielki piec już pracuje w Krakowie

Od tego roku dzień 1 sierpnia uznawać powinniśmy za ważną dla krakowskiej huty rocznicę, albowiem w tym właśnie dniu rozpoczął się ponowny rozruch wielkiego pieca nr 5, jedyne-go jaki tu pozostał. Przeszedł on wcześniej kosztowny (ponad 175 mln zł) remont generalny, o który z wielką determinacją zabiegały związki zawodowe wspólnie z całą załogą, gdyż od niego zależał dalszy los części surowcowej.

We środę, 3 sierpnia 2016, odlano pierwszy slab po remoncie. Oddany z poślizgiem piec zadmuchano w niedzielę, ale ze względu na parametry surowki pierwszy nadający się do dalszej obróbki slab zszedł z linii COS dopiero we środę. Od tego dnia ponownie rozpoczyna pracę część surowcowa w krakowskiej hucie.

Wielki piec powoli dochodzi do pełnej mocy produkcyjnej, co może potrwać nawet do 2 tygodni. Na stalowni pracuje w tej chwili konwertor nr 1 i 2, zaś remont „trójki” przeciąga się i może zostać zakończony dopiero we wrześniu. Pierwotnie prace remontowe miały być zakończone w lipcu, jednak trudności wynikające ze strony wykonawcy wpłynęły na przedłużenie czasu realizacji remontu.

Jak z satysfakcją podaje zespół prasowy AMP, remont części surowcowej krakowskiej huty wpłynie nie tylko na poprawę własności produkowanej tu stali, ale i na zmniejszenie negatywnego oddziaływania zakładu na środowisko naturalne. Wielki piec ma najnowocześniejszy w Europie układ chłodzenia, a dwa zmodernizowane elektrofiltry zmniejszą emisję do powietrza do poziomów zgodnych z normami wchodzącymi w życie dopiero w latach przyszłych. Inwestycja ta powinna więc ucieszyć krakowskie środowiska proekologiczne, które bacznie obserwują co dzieje się w naszym zakładzie.

Miejmy nadzieję, iż przewidywania dotyczące efektów remontu części surowcowej zostaną spełnione, a nowocześniejsze i lepsze jakościowo wyroby naszej huty znajdą łatwiej rynki zbytu.

Minimalna stawka godzinowa już podpisana

W dniu 5 sierpnia prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę o minimalnej stawce godzinowej za pracę. Od 2017 roku za godzinę pracy nie wolno będzie płacić mniej niż 12 zł, a po waloryzacji - około 13 zł. Kwota ta waloryzowana będzie co roku - w zależności od wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę na etacie. Ponieważ w 2017 r. będzie obowiązywała nowa kwota wynagrodzenia minimalnego (zgodnie z propozycją rządu - 2 tys. zł brutto), również godzinowa stawka minimalna zostanie automatycznie zwaloryzowana.

W kolejnych latach kwota będzie podwyższana w konsultacji z Radą Dialogu Społecznego w ramach negocjacji dotyczących wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę na etat i stawki godzinowej. W ustawie przewidziano także sankcje za naruszenie nowych przepisów. Za wypłacanie wygórowanego w wysokości niższej od obowiązującej minimalnej stawki godzinowej będzie grozić kara grzywny od 1 tys. do 30 tys. zł.

Zgodnie z ustawą dodatek za pracę w porze nocnej nie będzie wliczany do wynagrodzenia. Z ustawy wykreślono też zmniejszenie - do 80 proc. - kwoty minimalnego wynagrodzenia dla młodych pracowników. Ustawa i stawka godzinowa wejdą w życie 1 stycznia 2017 r., ale część przepisów wcześniej - w dniu ogłoszenia ustawy i 1 września br.

To było dziesięć lat temu

Na początku tego miesiąca obchodziliśmy 10. rocznicę połączenia w jeden koncern ArcelorMittal dwóch hutniczych gigantów: europejskiego Arcelora oraz hindusko-brytyjskiego Mittal Steel Company.

Dziesięć lat temu, 1 sierpnia 2006 roku, nastąpiła fuzja obu wymienionych firm, które zajmowały wcześniej drugie (Arcelor) i pierwsze (Mittal Steel) miejsce na świecie pod względem wielkości produkcji stali i udziałów w rynku. Obecnie ArcelorMittal nie ma sobie równych na świecie jeśli chodzi o produkcję stali. Zatrudnia 320 tys. pracowników w ponad 60 krajach.

Powstanie koncernu AM spowodowało zmianę nazw podległych mu spółek, w tym także działającej w Polsce spółki Mittal Steel Poland SA, która zmieniła nazwę na ArcelorMittal Poland SA. Stało się to jednakże dopiero w październiku 2007 roku, kiedy nowa nazwa została zarejestrowana przez katowicki sąd rejonowy. Jednocześnie swoje nazwy zmieniły oddziały produkcyjne wchodzące w skład AMP, będące kiedyś samodzielnymi hutami: hutą Katowice, hutą im. Sendzimira, hutą Florian i hutą Cedler.

Elewacje ze stali kortenowskiej

Otworzone dwa lata temu dla zwiedzających Europejskie Centrum Solidarności mieści się w budynku o nieregularnej bryle, która w zamierzeniu twórców ma przypominać kadłub statku. Gmach, stojący obok legendarnej bramy wiodącej na teren Stoczni Gdańskiej i stanowiący tło dla Pomnika Poległych Stoczniovców, obłożony jest rdzawą blachą wykonaną z tzw. stali kortenowskiej. Z powodu rdzawego koloru elewacji mieszkańcy Gdańska nazywają budynek Rdzewiakiem.

Ten rodzaj blachy stalowej, odpornej na warunki atmosferyczne dzięki pokryciu jej warstwą tlenków i wyglądającej przez to jakby zżerała ją rdza, coraz częściej pojawia się na elewacjach, głównie budynków użytkowych. W Krakowie ażurową blachą ze stali kortenowskiej obłożony został nowy gmach Cricoteki (mieści się tu Muzeum i Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora). Ponad zabudowaniami dawnej elektrowni przy ul. Nadwiślańskiej postawiona została pokryta rdzawą blachą ogromna wiata otaczająca skromny budynek pochodzący z roku 1900 r. Realizacja tego projektu budzi kontrowersje, nie mniej jednak użycie tego rodzaju stali powoduje, że obiekt zwraca na siebie uwagę.

Podobnie podzielone są zdania co do użycia stali kortenowskiej w innych realizacjach architektonicznych, np. przy budowie mostów czy rewitalizacji obiektów zabytkowych (przykładem zabytkowy dworzec kolejowy w Kutnie, po renowacji uzupełniony o wiaty ze stali typu corten). Mimo zastrzeżeń natury estetycznej stal kortenowska staje się w ostatnich latach najmodniejszym materiałem budowlanym. Jej zwolennicy podkreślają, że poza niezwykłym wyglądem, materiał ten jest bardzo odporny na warunki atmosferyczne i nie wymaga zbytnej pielęgnacji.

Jak podaje Wikipedia, stal kortenowska należy do grupy stopów stalowych, na powierzchni których po wystawieniu na działanie powietrza i deszczu samoczynnie pojawia się powłoka ochronna przypominająca rdzę. Antykorozyjne właściwości stali kortenowskiej są w wielu zastosowaniach lepsze niż właściwości innych stali konstrukcyjnych. Ich wzmocniona odporność na warunki atmosferyczne wynika z warstwy tlenków, tzn. patyny. Zalicza się ją do stali niskostopowych.

Stal kortenowska znana jest pod nazwą corten. Pierwotnie nazwą tą posługiwała się amerykańska korporacja United States Steel, a obecnie firma ArcelorMittal.

Ten, który stworzył logo Solidarności

W oryginalny sposób przypomniał się Polakom twórca znanego wszystkim znaku graficznego „Solidarność” - grafik Jerzy Janiszewski, mieszkający obecnie w Hiszpanii. Stawiając sobie za cel ożywanie nudnych miejskich przestrzeni umieścił nad płytą Starego Rynku w Łodzi niezwykle i pozytywnie zaskakującą instalację z kilku tysięcy różnokolorowych wstążek, które szumią powiewając na wietrze. Przy przycinaniu wstążek i montowaniu ich na siatce rozpiętej między ażurowymi masztami pracowało kilkadziesiąt osób pod nadzorem samego artysty. Wcześniej podobne instalacje Janiszewski tworzył w Madrycie i Barcelonie oraz w Gdańsku.

Jerzy Janiszewski jest artystą znanym i uznanym, jego autorstwa jest m.in. graficzny symbol towarzyszący polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Jest honorowym członkiem NSZZ „Solidarność”. W sierpniu 1980 dołączył do strajkujących stoczniovców w gdańskiej stoczni. Będąc absolwentem Wydziału Projektowania Graficznego zajął się drukiem biuletynu informacyjnego. W tym samym czasie zaprojektował logo tworzące napis „Solidarność” z białą-czerwoną flagą nad literą N. Napis pisany charakterystyczną nieregularną czcionką, której nadano nazwę „solidarycy”, został oficjalnym symbolem NSZZ „Solidarność”. Stworzone przez niego logo stało się jednym z najbardziej rozpoznawalnych znaków graficznych na świecie.

Aby nie dopuścić do nadużywania tego symbolu, władze „Solidarności” w 1990 roku, na wniosek artysty, oficjalnie uznały jego prawa autorskie. Obecnie zarówno nazwa Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, jak i znak graficzny „Solidarność” korzystają z ochrony prawnej. Oznacza to, że *jakiegokolwiek posługiwanie się tą nazwą czy znakiem graficznym przez inne osoby prawne, bez zgody władz NSZZ „Solidarność”, spowoduje wszczęcie odpowiednich działań prawnych dla ochrony dóbr Związku.*

Było dobrze, ale mogło być lepiej

Siatkarze Koksowni zakończyli sezon 2015/2016. Tradycyjnie trenowali 2 razy w tygodniu, brali udział w rozgrywkach hutniczej ligi piłki siatkowej oraz byli zapraszani na liczne turnieje. Na zakończenie sezonu wzięli udział w organizowanym przez Bogdana Pieruckiego turnieju dla czterech drużyn, gdzie zajęli drugie miejsce.

W hutniczej lidze po wygraniu ośmiu meczów przegrali dziewięć z beniaminkiem rozgrywek - drużyną GU, co zepchnęło ich na IV miejsce i jednocześnie było największą sensacją tych rozgrywek. Mamy nadzieję, że zarówno pracownicy Koksowni jak dyrekcja nam tę wpadkę już wybaczyli. Jak zwykle dobrym duchem drużyny jest dyrektor Ryszard Opyrchal i nie zwracający uwagi na swój PESEL Krzysztof Kozaczka. Duże wsparcie otrzymujemy od NSZZ „Solidarność” z przewodniczącym Komisji Oddziałowej Mieczysławem Trembaczem. Jako opiekun chciałbym, by drużyna Koksowni dalej grała, aby pracownicy lub ich dzieci nadal mogli przychodzić na zajęcia. Zwracam się także do pracowników o gorący doping dla mojej ukochanej drużyny.

Informuję, że pierwsze zajęcia drużyny siatkarzy odbędą się 5 września w szkole nr 74 – Os. Na Stoku.

Były pracownik – Tadeusz Kowalczyk

NOWOHUCKI BIULETYN SOLIDARNOŚCI

Redakcja: Leszek J. Kochan (red. odp.), Mirosława Włazińska

Nakład 2 200 szt. Tel. 12 290 38 29. Pok. 426 w bud. ZA

e-mail: nbs.krh@poczta.fm, solidarosc@krhhts.pl www.krhhts.pl